

Un estatút per al Regne de València

Per Joà Ferrando Badia

Catedratic de Teoria de l'Estat i Dret Constitucional

CAL OFERIR PROYECTES D'ESTATÚT

El secretari general del P. S. O. E. valencià declarava a l'Agència Efe, el 22 d'octubre últim, que els socialistes eren "partidaris de que, sense vacilació, se produïxca ya la convocatòria del primér referendun que, tot lo mes tart, deuria fer-se el 28 de febrér, data del referendun andalús". I també declarava que *"No existe ningún impedimento para que se convoque el primer referéndum, porque de hecho los Ayuntamientos se han pronunciado a favor de la autonomía casi al cien por cien, y por otro lado, en el primer referéndum no se vota aún el Estatuto"*.

Per atra banda, en el ple del Consell (14-1-80) el comuniste Galàn dia: *"es casi imposible que las fuerzas políticas lleguen a un acuerdo global, por lo tanto sería deseable una política de acuerdos parciales; el primero de los cuales sería la convocatoria del plenario; un paso posterior sería el de que los Ayuntamientos, sea cual sea el partido que domine en ellos, se pronuncien por el art. 151 para acceder a la Autonomía; y el último paso, que sólo podría darse una vez cumplidos estos dos sería lograr un acuerdo sobre el texto del Estatuto"*. S'ha d'aclarir, en primér lloc, que el P. S. O. E. i el P. C. E., son partidaris de la via autonòmica en l'article 151.

Creem oportú manifestar nostra discrepància én les dos actituds. ¿Per qué? M'explique: Al meu modèst entendre, els orguens de govèrn preautonomic, els municipis, les diputacions, etc., i, fonamentalment, els partits —que son els vertaders responsables de la política— no s'haurien de limitar, com pareixia indicar el socialiste Joà Lerma i el comuniste Galàn, a iniciar el procés autonomic, etc., sinó que deurien d'anar brindant YA al poble valencià, én tota sinceritat i sense segones intencions *"de futuros consensus, transacciones y pasteleos"*, els respectius Estatuts que cada partit pensa defendre en les

futures Assamblees estatutàries. Sòlament aixina el poble valencià sabrà qui es qui. Per atra part, pense's que sense conèixer prèviament els interessats com se va a plasmar jurídicament l'autonomia, es dir, per mig del futur Estatút, difícilment podran prestar sa entusiasta adhesió al matéix. Autonomia i Estatút son dos termens que van units. No se pot demanar al poble valencià que abraçe entusiastament l'autonomia sense abans donar-li a conèixer els provables projectes —lo mes concrets possible— de convivència política i social, es dir, el possible estatút seu. Seria com demanar al poble valencià que estenguera un taló en blanc a sos politics. No crec que estiguen disposts els habitants del "país" o "territori" valencià a adoptar eixa actitud. El poble reàl "valencià" ve, des de fa temps, deconfiant i divorçant-se, cada volta mes, de sa "pressunta" classe política dirigent; i si el possible o possibles Estatuts no s'ajusten a les primitives propostes, naixerà sense l'adhesió del poble, naixerà mort. I l'Estatút que es —deu ser— la traducció jurídica de l'autonomia, sense l'adhesió del poble, serà com una "constitució semàntica", com una veu que se l'endurà el vent: un Estatút mort abans d'entrar en vigor a poc a poc, puix, jno per molt correr s'aplega abans! Crec indispensable que el poble interessat, deuria conèixer "prèviament" com va a cristallisar eixa autonomia, es dir, quin Estatút o Estatuts se li van a "otorgar". Nostres politics no deuen desconèixer aquell famós principi de que res es volgut si abans no es lo suficientment conegut. Si no se coneixen els projectes d'Estatuts i el futur estatút no s'ajusta a la realitat històrica del Regne de València, el poble valencià provàblement, "s'abstindrà"; i eixe Estatút no haurà servit per a unir als valencians sinó per a profundisar encara mes sa divisió. Una greu responsabilitat pesa sobre els partits i els dirigents seus. D'ells dependrà el que els valencians troben la unió, el "consen-

sus" i, per lo tant, la pau en una convivència democràtica.

I això, tan sols serà viable si el futur Estatut autonomic valencià, que serà la norma institucional bàsica de convivència social i política, en la nacionalitat valenciana, es trassunt de la personalitat històrica i cultural diferenciada de nostre poble. L'Estatut no pot ser obra exclusiva d'un partit, ni d'una secta. Ha de ser l'obra de tot un poble. El futur Estatut valencià ha de partir "no" d'una interpretació CASTELLANA ni CATALANISANT de la història de València, sinó d'una València VALENCIANA.

L'U. C. D. I L'ESTATUT D'AUTONOMIA

Des de que el 15 de juny l'U. C. D. s'inclinà per l'article 143 es quasi segur que el procés autonomic quedarà "paralitzat" i fins que se posen d'acòrt els partits parlamentaris, en esta qüestió passarà molt de temps... Però, en qualsevol cas, suponem que a la llarga, s'impondrà la via autonòmica que preconisa l'U. C. D., es dir la de l'article 143.

Hem de subrrallar que si se seguix la via autonòmica prevista en l'article 143, "El projecte d'estatut serà elaborat per una Assemblea composta pels membres de la Diputació i orgue interinsular de les províncies afectades i pels diputats i senadors elegits en elles i serà elevat a les Corts Generals per a sa tramitació com a llei". I s'ha de subrrallar que, en algunes comunitats preautonòmiques tal volta interesse elegir esta via, perquè, exigix manco tràmits i el procés autonomic se farà mes agil i assequible. Yo calificaría la via autonòmica de l'article 143 "no" com "una via de tot per al poble pero sense el poble" o com un procediment propi del despotisme il·lustrat, sinó mes be, com una "via pont" —mes prudent, puix— per a l'autonomia "plena". La via del 143 es mes "realista" i, a mes, evitarà els riscos que conté la via prevista en l'article 151; no obstant, la via autonòmica prevista en dit article es mes "democràtica", perquè tant el desig o no a l'autonomia com l'aprovació de l'Estatut quedaria somesa a la voluntat popular per mig dels dos "referendums" prevists en el citat art. 151.

En l'aplicació de l'article 143 com és la de l'art. 151 se pot accedir a l'autonomia, pero "el citat art. 143 exclou la participació popular tant en el procés autonomic com per a ratificar o no l'Estatut elaborat pels parlamentaris". En canvi l'article 151 al prevore el dos referendums es, com ya diguerem, mes democratic.

Si se seguix la via autonòmica de l'art. 143, en l'Assemblea estatutària valenciana tindrà majoria l'U. C. D. Este partit serà, puix, el responsable de que el projecte d'Estatut s'ajuste o no a l'autèntica personalitat diferenciada del Regne de València. Si acerten, el Poble Valencià prestarà la seua adhesió; en cas contrari hauran elaborat un Estatut que abans de naixer estarà mort.

Tant si se seguix la via autonòmica de l'art. 151 —que defenen el P. S. O. E. i el P. C. E.— com si se seguix la prevista en l'art. 143 —preconisada per l'U. C. D.— l'Estatut serà acceptat, si inclou una sèrie de requisits sense els quals trobarà l'oposició dels valencians.

En conclusió: ¡Autonomia, si... pero és el previ coneiximent del possible o possibles Estatuts! I pensen els responsables que els primers obstacles que tenen que eliminar, si volen que la major part del poble valencià accepte son futur Estatut, perteneixen al nivell "superestructural" o "cultural". El poble valencià exigix la seua SENYERA, pero "sense afegitons", que nostra nacionalitat valenciana a tenor de la seua història (art. 147, 2, a) s'anomena REGNE DE VALÈNCIA; que nostra LENGUA VALENCIANA siga, sense contaminar-se, reconeguda com a oficial i obligatòria, mantenint el degut respecte a l'altre vehicul d'expressió, també constitutivament valencià, com es la llengua castellana, i que l'HIMNE del Regne de València siga el conegut com a HIMNE REGIONAL. Si no s'admeten estos quatre punts, difícilment el POBLE VALENCIÀ prestarà la seua adhesió a l'Estatut... ¡El temps ho dirà! I si estos quatre punts son tan accesoris, accidentals —com acostumen a dir els anomenats "progres"— ¿per qué no els accepten i aixina tots "units ya" podrem caminar junts per a portar a cap les reformes soci-econòmiques que exigix, perentòriament, nostre Regne?